

Las muntognas uneschan

Nizzegiar las resursas alpinas

■ (anr/ld) En connex cun las activitads per l'onn internaziunal da las muntognas, proclamà da l'ONU, vegn organisà ad Adelboden dals 16 fin ils 20 da zercladur 2002 ina conferenza internaziunala. Ils organisateurs quintan cun passa 200 participants dals divers pajais cun muntognas. En il center da la discussiun stà il svilup persistent da l'agricultura en ils territoris muntagnards.

La Svizra s'engaschia cun bun success per ils basegns da la populaziun da las muntognas, ha *Manfred Bötsch*, il directur da l'Uffizi federal d'agricultura, punctuà ier a chaschun d'ina conferenza da pressa a Berna. Els purs tgirian ina gronda part dal territori muntagnard che cumpiglia var dus terzs da la Svizra. Da questa realitad èsi da declarar che la Svizra dat tanta atenziun al territori da las muntognas. La Svizra sa dettia gronda bregia da garantir in svilup persistent e veglia er dar vinavant sias experientschas ad auters pajais.

Las muntognas levantan emeziuns

Cusseglieier naziunal *Walter Decurtins* ha fatg attent als sentiments che vegnian endament cura ch'ins

sa chatta da bell'aura sin ina tura en las muntognas. Els culms levantan savens associaziuns ed emeziuns. El ha dentant er expligà l'autra vart da la medaglia, numnadain ils privels da l'avinis e bovas, la dira lavur d'existenza dal pievel. Ses dischavantats da las lungas distanzas dals centers e las grondas stentas per garantir in bun servetsch public ed il provediment da basa. El na vules dentant betg barattar cun la Bassa. Quest'impressiun saja vegnida confermada dapi ch'el haja fitg bler contact cun la Bassa, grazia a ses mandat politic, ha Decurtins sincerà.

In pievel viva, sch'el vul viver

Il muntagnard saja da sia natira in cumbattant. El s'engaschia per sia famiglia e per la communitad, ha Decurtins accentuà. Cun diversas mesiras stoppia vegnir impedi ina depopulaziun da las muntognas. I saja fallà da be sa lamentar, pli impurtant saja da planisar e realisar sez l'agen avegnir. «Nus avain avunda schanzas. In pievel viva, sch'el vul viver, quai vala er per ils Rumantschs», ha Decurtins exclamà. «Nus stuain dar ora noss agens trumfs, e promover schliaziuns constructivas en ils secturs

da l'ambient e da l'agricultura. L'agricultura ed il turissem sa cumportan fitg bain ensemen», è Decurtins persvas. En quest senn saja la conferenza internaziunala d'Adelboden ina buna plattafurma per in barat d'ideas e per promover communablamain ina politica agrara persistenta. El è persvas che quella conferenza dettia novs impuls a nus ed er als delegads d'auters pajais cun ils medems problems.

Nagina cuntradiziun cun la convenziun da las Alps

Sin la dumonda da l'anr sche las finamiras da l'onn da las muntognas na stettian betg en cuntradiziun cun la convenziun da las Alps, ha Decurtins constatà il suandant: «Jeu sun s'occupaus intensivamein culs protocols dalla convenziun dallas Alps. Quella ha exact las medemas finamiras sco nus persequitein en connex cullas activitads digl'onn dallas muntognas, proclamaus dall'ONU. Ei vegn detg leu expressivamein che la populaziun indigena duei dir, con lunsch ed en tgei direzziun ch'il svilup duei vegnir dirigius. Perquei capeschel jeu buca l'opposiziun encunter ils protocols dalla convenziun.»

Manfred Bötsch, il directur da l'Uffizi federal per agricultura (sanester) e Walter Decurtins da l'Union purila svizra han orientà davart la conferenza «agricultura persistenta e svilup en regiuns muntagnardas».